

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Institvtio De Salvtari Poenitentia Peccatoris

Viexmont, Claude de

Coloniae Agr., 1725

VD18 1361598X

Cap. I. Quòd non dimittitur peccatum, nisi restituatur ablatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50113)

INSTITVTIONIS PARAENETICAE

AD

POENITENTIAM

SECVNDATA PARS,

DE

RESTITVTIONE FACIENDA,
QVOD NON DIMITTITVR PEG-
CATVM, NISI RESTITVATVR
ABLATVM.

CAPVT PRIMVM.

De Resti-
tutione
facienda
à quolibet.

iudicii fi-
nalis sen-
tentia.

Matth. 25.
Luc. 10.

Secundo, non vis proximo sa-
tisfacere, nec alienum, quod
detines, restituere, dicisque:
quia diues sum & locupleta-
tus, & nullius egeo. R. Ne-
scis frater charissime, quia mi-
ser es, miserabilis & pauper, & cæcus & nudus.
Considera, quod si Deus in finali iudicio iis,
qui sua pauperibus non erogauerint, cum
tanta ira dicturus est: Discedite à me maledi-
cti in ignem æternum, qui paratus est diabolo
& angelis eius: esuriui, & non dedistis mihi
manducare: sitiui, & non dedistis mihi po-
tum:

INSTITVT. AD POENITENTIAM. 43

tum: hospes eram, & non collegistis me: nudus eram, & non operuistis me: infirmus eram & in carcere, & non visitastis me. Cum quanta putas ira dicturus est: Esuciui & sitiui, vos autem cibum & potum meum abstulistis: nudus eram, & si quid mihi supererat, detra-xistis. De diuite illo epulone in Euangelio non legitur quòd iniuste bona acquisierit, sed tantum quòd immoderate & infructuose pro-priis vsus fuerit: & tamen in gehennæ igni-bus punitur, & guttam aquæ postulat, nec ex-auditur. Tu verò qui multa iniuste acquisi- uisti, quo modo saluaberis? nonne plus illo damnaberis? hinc collige, quanta damnatione plectendus es, qui rapuisti aliena, si tanta ani- maduersione feriuntur, qui indiscrete tenuerunt sua, perpende, ad quam dura te obliget res ra- pta, si illos tali subiicit pœnæ res propria non tradita: quid mereberis pro illata alteri iniuria, si tanta animaduersione digna est charitas, non impensa? Si damnandus est sui detentor, quàm spem habeas alieni raptor? Si sterilitas in i- gnem mittitur, rapina quid merebitur? Si iu- dicium illi fiet sine misericordia, qui non fe- cerit misericordiam, quale tibi iudicium fiet, qui fecisti & rapinam? qui pauperibus aufers, quibus dare teneris, & qui de multorum spoliis vnus tegeris? in cuius delicias fames transit pauperum, & vnde illi esuriunt, tu sa- ginas ventrem tuum? Oppressi pauperes ad Dominum clamant in te vindictam, quibus fortis & zelotes Dominus retribuet vltionem.

Ve.

Propria in fructuose retinere ma- lum.

Augustinus. Si in ignem mittitur, qui non dedit rem pro- priam, vbi putas mit- tendus erit, qui inuasit rem alie- nam? Si cum Diabo- lo ardet, qui nudum non vestiuit, vbi putas arturus est qui expo- liauit?

Aliena non restituere pessimum est.

August.

Remota iu- stitia, quid sunt regna, nisi magna latrocinia?

Veniet, veniet Dominus, & non tardabit, & in tempore vindictæ disperdet te.

Anima est
valde pre-
tiosa.

Omnis ani-
ma aut
Christi
Sponsa, aut
diaboli ad-
ultera est.

Alienum
rapiens, per-
dit seipsum.

Esaiæ 33.
Morientes
omnia re-
linquimus.
Job. 20.

Corpori quidem tuo aut etiam amici tui si grauis quispiam morbus euenerit, eius incolumitatem omnibus ferè tuis bonis velles redemisse: nunc verò tua ipsius anima in æternam damnationem corrui, & pro salute eius tantillum alieni quod detines non vis restituere? Verè teipsum vili vendis, qui pro re aliena animam tuam perdis: non bene pro toto libertas venditur auro. Pecuniam pretiosiorrem facis quàm teipsum, cuius taxari non potest pretium. Christus semel pro peccatis nostris mortuus est, iustus pro iniustis: & pretiosiorrem existimas pecuniarum congregationem, quam in sanguine Christi animæ tuæ redemptionem? Dum enim alienum rapis, tunc à diabolo raperis, & quamdiu id detines, à diabolo detineris. Retines aurum, & perdis cælum: iniuste rem detines alienam, & iuste caelestem tuam amittis hæreditatem: iniustum quidem lucrum, sed iustum damnum: lucrum in arca, damnum in conscientia: pereat mundi lucrum, per quod fit animæ damnum. Quid tibi proderit, si vniuersum mundum lucreris, animæ verò tuæ detrimentum patiaris? quid proderit, si totum quod extra te est congregas, & hoc ipsum, quod es, damnas? Væ qui alios prædaris, nonne dum consummaueris prædationem, deprædaberis? diuitias quas deuorasti, euomes, & de ventre tuo extrahet eas Deus. Cùm in morte dormieris, nihil tecum auferes: aperies oculos tuos, & nihil in-

ue-

uenies. Nudus in mundum venisti, nudus de mundo recedes: diuitiæ nec tecum sunt natæ, nec tecum sunt transituræ. Nam velut dum diuitis cuiuspiam accumbis mensæ, multa vasa aurea & argentea apponuntur, quorum tantummodo vsum habes: quæ si præ stultitia tua esse existimares, & tecum auferre velles: id non permettereris, sed forsitan vt fur in carcerem detrudereris. Ita & tu nihil in mundum intulisti, nec quidquam inde poteris auferre: inops natus es in hac vita, inops recedes de hac vita. In mortis articulo, tua in tres partes diuidentur: corpus quod tam sedulo curas, dabitur vermibus: anima, de qua postrema tibi cura est, rapietur à dæmonibus: bona temporalia (quæ ex scelere & iniustitia congregas) relinquentur hæredibus: aut ingratissimis, aut prodigis, qui laboribus tuis, imò iniustitia tua fruuntur, & pro iis in gehennæ torquebere tormentis, dum ipsi interim erunt in voluptatum deliciis, hic tuis fruuntur bonis, dum in inferno summis excruciabere malis: de adepta hæreditate tua gaudebunt, de qua iniuste acquisita in æternum dolebis, hic ridebunt, illic interim flebis. Futuri tamen sunt etiam illi in tormentis tibi consortes, nisi ea, quæ per te ablata nouerunt, restituant; ex eorum in pœnis consortio nulla tibi erit consolatio, sed quia iis fuisti causa damnationis, pro eorum damnatione amplius damnaberis. Vis hæredibus tuis tibi charissimis damnationis author esse, & ex eorum damnatione damnationem tuam augere? si tui non te miseret,

fale

Job 27.
Diuitiæ in morte relinquantur.
Chrysolomus de diuitiis.

Omnia bona mundi triplex interitus tollit, aut ex seipsis veterascunt, aut luxu Dominorum suorum consumuntur, aut extraneis dolore vel violentia, vel calumnia diripiuntur.
Similitudo valde pulchra.

Nostra bona in tres partes morituri diuidimus.
Hæredes de bonis auarè delicias.
Hæredum damnatio pro iniusta hæreditate.

saltem longæ posteritatis tuæ miserere, & nati natorum, & qui nascentur ab illis, damnabuntur, nisi alienum cognitum tale, abs te quasi per manus traditum restituant, sed quâ fieri poterit, vt quod à maioribus suis acceperint, post tot annos restituere velint, cum tu totius mali author, id nolis restituere, cuius fuisti raptor? fortè tantum diligent ea bona, quæ ipsis reliqueris, quantum & tu ea prius dilexeris, si per eorum restitutionem è pœnis deberes euadere, ne sic quidem ea vellent restituere, nec mirum, si alii ea plus diligent, quàm alterius animam, cum & tu ea plus diligas quàm animam tuam.

Hæredes vel amici nolunt similiter restituere, quæ iniuste acceperunt à suis. Hæredum ingratitude.

Raptorum mors præmatura.

Raptorum pœna & cruciatus.

Quot tibi similes ditari in hoc mundo conati sunt, & tamen in adeptis diuitiis diu manere nequiuerunt? quibus repentina mors repente & simul abstulit, quidquid eorum nequitia nec repente nec simul congregauit: qui non solum rapta hic reliquerunt, sed etiam ad Dei iudicium causas rapinæ detulerunt: reliquerunt diuitias malè acquisite & inuenerunt pœnas non quæsitæ: eorum corpora in sepulchro corroduntur à vermibus, & animæ in inferno torquentur à dæmonibus. Sic & tu multa iniuste acquisita apud te detines, quæ quoniam breui morieris, forsitan non expendes: tamen de iis reddes Deo rationem, tandemque æternam subibis damnationem: nihil tibi proderit, imò plurimum oberit inter tormenta, quòd hic possederis ea bona. Sed ecce, omnipotens Deus iniquitates iudicans,

prio

priores illos iam ad iudicium vocauit, te adhuc ad pœnitentiam expectat, & vt conuertaris, te adhuc sustinet ac tolerat: in illos iam iudicium suum exercuit, sed ne cum illis animam tuam perdat, patientiæ suæ longanimitatem tibi prorogauit,

Tu tamen semper in peccato mortali manes, imò peccatum tuum quotidie magis magisque adauges. Nam quotiescunque apud te cogitas, quòd inuito domino alienum occupas, & adhuc occupare & non reddere proponis, toties nouum peccatum mortale committis. Nunc apud te diligenter considera, quot ratione hac commisisti peccata. Sæpius ex quo alienum apud te detines, de peccatis quidem tuis confessus es: Sed nulla confessio peccata tua deleuit, sed ea magis magisque cumu- lauit. Augustinus: Si res aliena propter quam peccatum est, reddi possit, & non redditur, pœnitentia non agitur, sed simulatur: si autem veraciter agitur, non dimittitur peccatum, nisi restituatur ablatum. Dum molestum quempiam habes creditorem, suam ei festinas refundere pecuniam: das ei quod habes, & ab aliis mutuas, si sat non habes: times ne si eum differas vlt- erius, ipse tibi pergat esse molestus, & te in carcerem detrudendum curet, aut te apud ho- mines diffamet, pœnam temporalem metuens continuò satisfacis, & animæ pœnam perpe- tuam paruifaciens satisfacere negligis? O mi- ser & præposteri iudicii homuncio! times sæcu- li errores, & non times inferni dolores?

Aggrauatio
Peccati ra-
tione diu-
turnæ de-
tentionis.

Confessio
fit de alie-
nis bonis
malè partis,
& non fit
restitutio,
ergo male
vt hic
Augustini
sententia.

Creditor
molestus.

Ita-

Restituens
alienum,
se à diabolo
eripit.

Hæredita-
tem cæle-
stem recu-
perat.

Itaque, frater charissime, bona peritura abs-
te abiice, & alienum, quod iniuste detines, vero
Domino redde, proximo sua restitue, vt Deo
restituaris: redde, vt reddaris: ne tandem &
bona temporalia perdas: & animæ tuæ æter-
nam damnationem inuenias. Nunquam per-
uenies ad cælestem beatitudinem, nisi restituas
vsque ad nouissimum quadrantem. Regnum
cælorum tibi à Domino promissum prius non
habebis, quam proximo tuo quod suum est re-
stitueris: per hoc peruenies ad propria, si in-
tegrè reddideris aliena.

Seneca de
fama.
Male au-
tem de te
opinantur
homines,
sed mali.
Moueret, si
de me Ma-
rius, si Cato,
si Lælius sa-
piens, si al-
ter Cato, si
Scipiones
duo ista
loqueren-
tur. Moue-
ret, si hoc iu-
dicio face-
rent, quod
nunc mor-
bo faciunt.
Conscia
mens recti
vulgi men-
dacia ridet.
Displicuisse
bonis non
est infamia
parua.

QVOD IS APVD HOMINES
TIMERE NON DEBET CONFV-
SIONEM, QVI APVD DEVM
VULT INVENIRE
GRATIAM.

CAP. II.

AT dixeris, Si in integrum restituerò, &
aliis plenè satisfecero, pauperior fa-
ctus, non potero pristinos sumptus fet-
re & tolerare, nec tantam vt prius clientelam
alere: vnde aliis diues vt prius non apparebo:
quod si fieret, qualis de me in populo sermo
esset? omnibus certè essem ridiculus. R. Ma-
lè de te loquentur homines, frater charissime,
sed mali tantum: qui plerunque eos in sub-
fannatione habent, quos imitari deberent, &
qui virtutem, quam non sectantur, vituperant,
vitia verò, quæ amplectuntur, collaudant, si id
recto iudicio facerent, & non potiùs animi vi-
tio,